

Asia: VN/24308/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Esitetyt raja-arvot:

Sweco näkee, että ehdotetut raja-arvot ovat hyvin linjassa tämänhetkisten laskentatulosten kanssa. Ne on toisin sanoen suhteellisen helppo saavuttaa eivätkä siten ohjaa rakentamista vielä ainakaan raja-arvoasetuksen 1. vaiheessa. Tämä sääntely ei siis ole nimensä veroisesti ”vähähiilisyysohjausta”; tiukkenevatko arvot tulevaisuudessa riittävästi niin, että pienenevät energian päästöt eivät enää ns. päästä rakennushanketta pälkähästä vaan myös tuotesidonnaisia päästöjä tulee alkaa toden teolla ohjaamaan? Organisaatiot näkevät myös, että kovin löyhiksi asetetut raja-arvot heikentävät heidän mahdollisuuksiaan saavuttaa omia tavoitteitaan.

2. Merkittävän poikkeaman tulkitseminen

Onko järkevää, että tämä on täysin rakennusvalvonnan vastuulla tulkita esim. tuo poikkeaman merkittävyys? Vai voisiko kansallisissa raja-arvoissa olla samantapainen selkeä rajaus, kuin esim. Helsingillä (mm. geometrisesti monimuotoisen rakennuksen sallittu poikkeama 10%; sivu 14), jossa poikkeaman tyyppi ja poikkeaman suuruus on selkeästi ilmoitettu.

3. Sanktio/seuraamus raja-arvon ylittämisestä

Edes perustelumuistiossa ei selkeästi sanota, mitä tapahtuu, jos raja-arvo ylittyy. ”Raja-arvon alittuminen on varmistettava suunnittelu- ja rakennustyön edetessä. Muutoin on riskinä, että syystä tai toisesta raja-arvo ylittyy ja rakennusta ei tämän seurauksena voida ottaa käyttöön ilman muutoksia tai erillistä poikkeusta. Raja-arvon ylittyessä rakennusvalvontaviranomaisen on myös tehtävä päätös siitä, onko kyseessä vähäinen poikkeama.” Onko oikeasti mahdollista ja realistista, että rakennuksen käyttöönotto kiellettäisiin tässä vaiheessa? Näkemyksemme mukaan paras

vaihtoehto olisi selkeä taloudellinen rangaistus, joka tulisi kohdistaa suoraan rakentajalle eikä niin että sillä on mahdollisuutta valua esim. kiinteistön käyttäjälle/asukkaalle

4. Arviot toimenpiteitä vaativista rakennuksista käyttötarkoituksittain

Päästövähennystoimenpiteitä vaativien hankkeiden arvioidut osuudet eri käyttöluokissa ovat mielestämme järkevät, eli eniten toimenpiteitä vaativat hanketyypit ovat sellaisia, joissa on tyypillisesti julkinen tilaaja.

4. Käytettävät energian kertoimet

Perustelumuistiossa on seuraava kirjaus: ”Lisäksi on tarkasteltava viipymättä kaukolämmön paikallisten kasvihuonekaasupäästöjen skenaariolaskentamenetelmien käyttöönottoa yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.” Tämä on ristiriidassa menetelmäkehityksen alkuvaiheiden kanssa, jossa kansallista energian päästöskenaariota pidetään ainoana mahdollisena vaihtoehtona. Miten varmistetaan, että laskentatulokset ovat vertailukelpoisia, jos päästöskenaarioita ollaan valmiita myöhemmin vaihtamaan? Vai kannattaisiko energian päästöt sulkea pois raja-arvon piiristä? Muissa pohjoismaissa on esimerkkejä, missä energian päästöjä ei ohjata ollenkaan rakennusten sääntelyn puolella. Käytönaikaisen energian poissulkeminen tekisi päästövähennystyöstä selkeämpää eivätkä hankkeet olisi eriarvoisessa asemassa energialaitosten kehittymisen johdosta.

Virolainen Elina
Sweco Finland Oy